

معبد تفاهم (۱)

« هدفها و مقاصد »

درس امر اعصار و ادواری که بر پیش گذشته است - این مکتوب، ادیان و مذاهب پیشداری را پذیرفته و ضمناً به آید آلهای زیادی دوستی نشان داده است ولی در عصر حاضر این معنی پس جالب و پذیر است که زمینه بلور کلی برای تفاهم و تسامح در امر دین فراهم گردیده و علاقه مندی به پیشرفت این فکر ، جنبه های بین المللی متنوعی را بوجود آورده است و آنچه برای این امرست افزوده تأسیس « معبد تفاهم » است که سر آن در نیویارک ۹۶ غرب پوتام (Putnam) در شهر « گرینویچ » واقع است.

در میان مدیران و شخصیت های مؤثر این جمعیت ، نام اشخاص مهم از قبیل: مرخو متیخ محمود شلتوت، رئیس دانشگاه الازهر، قاهره، پروفیسور محمد بن بده العزیز، استاد دانشگاه حقوق قاهره و محمد ظفر الله خان و انور انکان روزولت و دکتر رافا کریشتا (رئیس جمهور هند) و دکتر فرانک گراهام آمریکائی دیده میشود :

فکر تشکیل چنین مؤسسه ای با نوبلی بنام « دکتر من هولسنر » ضمن فاکر « خصوصاً با « روزنا پروت » طرح گردید و با وجود اینکه مسائل ارتباطی وسیع ، چرا در میان اشخاص ، مراد و ارتباط کمتری روی میدهد « عبارتی را که افزود چنین بود :

« چه خوب است اگر محل عینی در ساختمان مخصوص بنویان « یک مرکز روحانی » وجود داشته باشد ، تا همه بینند که پیروان ادیان چگونه خدا را عبادت می کنند و آنرا چگونه عبادت کنند ؟ این همه ادیان نوشته شده است . مطلع شوند و اگر نمایندگان ادیان در چنین مرکزی دور یکدیگر جمع شوند کیفیت عبادت همگان محسوس و مشهود خواهد بود ، و هر یک از پیروان ادیان ، نوع عبادتشان را با نام آداب مربوطه یکدیگر نشان خواهند داد ، و در این امر سایر ادیان نیز بر زمین عبادتشان آشنا خواهند کرد ، و چه پیش اگر در معبد مربوط به هر دینی کتابیائی باشد که تاریخ دینی و پیشرفت هر مذهب و شعبه های مختلف هر یک از ادیان بزرگ جهان را تشریح کند .

(۱) معبد تفاهم (Temple OF understanding) نام مؤسسه ای است که در شهر گرینویچ واقع در ایالات متحده آمریکا که اخیراً تأسیس شده است

و از چه بهتر که سرانجام در چنان محلی « محققین از ادیان مختلف باشند که به پرسشهای کمبشود پاسخ دهند و تمامی دعاها را که میخوانند برای دیگران ترجمه و تفسیر کنند ؟ هدفها و نتایج بلور قبض صورت فرمگی و ملی خواهد داشت و ضمناً سینه ها و خطا بهائی در بین خواهد بود ، تا برای مسلمانان و علاقه مندان ، مورد استفاده واقع شود و مردم کوچ و بیگانه از ادیان اطلاعاتی کسب کنند و شعائر مذهبی جهان آشنا شوند .

آیا وجود چنین مرکزی و اسکان دادن به سایرها کسانیکه میخواهند از یکدیگر چیزهایی بیاموزند در نتیجه ترک دادن به وحدت ، و تدریجی بقا هم ، بیشتر از تفرقه و جدائی کمکه نخواهد کرد ؟ و اختلافات را به نسبت زیادی ازین نخواهد برد ؟

« این محل تفاهم ارزش آن بیشتر از یک ساختمان خواهد بود ، و امیدواری حاصل است که خدمت بی اندازه ای در زندگی بشر ، به یادشهای معنوی و روحانی بنساید نتیجه نهائی « به پیشرفت و موفقیتهای مادی ، راهی داده و درک کرده و دانسته ایم که این موفقیتهای باعث خودسندی و سعادت شخصی فردی میشود ، و لکن موجب عزیزی مسالمت آمیزی میگردد ، ولی توجه و تأکید در جنبه انسانیت بشر منتهی بروشانی بیشتری میشود و سعادت عمیقتری را پایه گذاری میکند .

این مطلب هدف نهائی « معبد » خواهد بود ، و چون با سرعت وارد عصر تازه ای میشود که با ارتباطات « زمینی » زیاد تر و « زمانی » امکان « از لحاظ بعد و وسعت محدود میشود ، بخوبی احساس میگردد که تمام جهانی و محسوس شکل اجتناب ناپذیری باید جانشین محدودیت های ناسیونالیستی (ملت پرستی) گردد و این چنین تفاهم با همسایگان از لحاظ آمال مذهبی لزوماً باید ایجاد شود : و این تفاهم باید قدر مشترک دانش و معرفت بر همه مردم جهان باشد .

ترجمه « ما از سیم قلب تولید این جهت فکری را از روی مکتب و امید داریم که مؤسین معبد تفاهم موفق شوند این مؤسسه را ، بتوان رمز بر اداری جهان و زبان همگان آنها حفظ کنند و این حقیقت را استمال میکنند و مقترحیم که تشکیل این مؤسسه در حکم عبادت است بدعوت قرآن کریم که فرموده : « اول اهل کتاب بیایند تا درک حقیقت را بد ، یکدیگر توالی کنیم : یا اینکه جز خدا هیچ کانه شهادت را بر نیستیم و هیچ چیز را شریک او ندانیم و هیچیک از ما دیگری را بعنوان رب و معبود ما حسابا اختیار پرستش نکنند (و بیادرت دیگر برای خود را بابت انتخاب نکنیم) » (۱)

(۱) قرآنی اهل کتاب تعالوا الی کلمة سوا عیننا و بینکم ان لا تعبدوا الا الله و لا ندرک به شیئا و لا یعبد معنای ارباباً من دون الله (سوره آل عمران آیه ۶۴)

(بقیه از صفحه ۴۲) عداوت لاتینی را بدون درگسائی آن تقلیدی کنیم آرزو در میان اروپائیان است بخلوط اسلامی رواج داشت، نه نهاد خطوط در تمام صنایع خود دنباله روم بودند و هنگامیکه بشرقی آمدند با علوم و آثار صنعتی شرق بکشورهای خود باز میگشتند.

بدنیست این حقیقت را نیز از زبان خود آنها بشنویم: سر توماس ارنولد در همان کتاب میگوید: «میل زیارت اماکن مقدسه (در فلسطین) و تشنگی مفرط با خطلوم اسلامی و اشتیاق بیازرگانی و غیره اروپائیان را بزمینهای اسلامی کشانید و چون بیرون خود باز گشتند علوم و هنرهای را فرا گرفته و آسیائی با خود میآوردند»!

بعثت در پیرامون استفاده های شامی که غیر بیها از عمل مشرق زمین و مسلمانان در رشته های مختلف علوم و صنایع کردند بحث بسیار دامنه دار، ضرور آموزم هم اسف انگیز است و بعقیده ما یکی از وظایف حتمی مسلمانان امروز مخصوصاً قشر تحصیل کرده اینست که مطالعات خود را در این زمینه گسترش دهند و سپس به بررسی علل عقب گرد کنونی بپردازند، بشوایست خدا ما در مقاله های آینده گوشه دیگری از این موضوع هم بحثی درباره وسع کنونی مطرح خواهیم ساخت که به بسیاری از چراها و پاسخ خواهد داد.

«رایزجا جمله دیگری از پر و کسور گیب اسناد زبان عربی در دانشگاه لندن نقل کرده و این مقاله را پایان میدهم».

اودریجی که تحت عنوان «نفوذ ادبیات ملل اسلامی در اروپا» نگاشته چنین می نویسد: «هنگامیکه بگذشته نظر افکنیم می بینیم علوم و ادبیات شرقی بمنزله خیرمایه ای (برای تمدن غرب) بود بطوریکه نفوذ و حیات افکار و شرقی روح تادیك مردم قرون گذشته غرب و روشن ساختن آنها را بجهان وسیعتری هدایت کرده است» (۱)

۱ - میراث اسلام (صفحه ۸۱)

هر موضوع هم دیگری که امید است بنفوق آن نائل شوند، این است که به تمییز آن کریم و لیلک من هلكه عن بینة و حیثی من حی عن بینة راه بحث و مناظره باز شود هر کس دلیل سستی داشته باشد محکوم شود، هر کس دلیل قاضع و زنده ای داشته باشد حاکم گردد و بالاخره راه روشن هدایت بر روی همه باز گردد ما معتقدیم اگر چنین مرکزی بصورت جدی و وسیع و دراز اغراض پنهانی سیاسی تأسیس کرده و فعالیت دامنه داری برای بررسی و شناخت اصول و فروع مذاهب مختلف جهان بوسیله آن انجام گیرد، کمک مؤثری بجهانی شدن آئین اسلام خواهد کرد، و هنگام مقایسه معارف و تعلیمات اسلام با سایر مذاهب موجود جهان برتری آشکار اسلام بر آنها (افلا) برای بسیاری از مردم جهان روشن خواهد گشت.